

Komentarz ZPP ws. wniosku dotyczącego ustanowienia obowiązku minimalnego magazynowania gazu

Unijni przywódcy spotkali się na nieformalnym spotkaniu głów państw i rządów w Wersalu w dniach 10 - 11 marca 2022 roku. Głównym powodem była reakcja na rosyjską inwazję na Ukrainę. Przywódcy przyjęli deklarację wersalską, która określa wspólny plan działań UE w zakresie zwiększenia obronności, zmniejszenia zależności energetycznej, budowania solidniejszej bazy ekonomicznej oraz wspierania inwestycji. W wyniku powyższych ustaleń Komisja Europejska przedstawiła 22 marca 2022 roku propozycję rozporządzenia w sprawie ustanowienia obowiązku minimalnego magazynowania gazu (Gas Storage Regulation). Komisja Przemysłu, Badań Naukowych i Energii (ITRE) Parlamentu Europejskiego dnia 23 marca 2022 roku przyjęła powyższą regulację oraz skierowała wniosek o zastosowanie trybu pilnego prac nad projektem, który będzie głosowany na posiedzeniu plenarnym w dniach 04 - 07 kwietnia 2022 roku. Sprawozdawcą projektu rozporządzenia w Parlamencie Europejskim jest Profesor Jerzy Buzek. Funkcję sprawozdawców w Europejskim Komitecie Ekonomicznym i Społecznych objęli Wiceprezes ZPP Marcin Nowacki oraz Mateusz Szymański ze związku zawodowego Solidarność.

Zgodnie z nowymi przepisami państwa członkowskie Unii Europejskiej będą musiały zagwarantować, że ich magazyny gazowe zostaną zapełnione do pierwszego dnia listopada każdego roku na poziomie minimum 90 procent. Wyjątek stanowiłby rok 2022, w którym cel ten wynosiłby 80 procent. Ponadto, cele pośrednie miałyby zagwarantować napełnienie zbiorników przez cały rok. Kolejnym postanowieniem jest obowiązkowa certyfikacja operatorów systemów magazynowania, która ma zmniejszyć ryzyko wynikające z wpływu na infrastrukturę krytyczną. Trzecim uzgodnieniem jest zachęta do dalszego wykorzystania pojemności magazynowych oraz ewentualne zwolnienia z taryf przesyłowych w magazynowych punktach wejścia lub wyjścia.

Związek Przedsiębiorców i Pracodawców popiera propozycję rozporządzenia jako narzędzia, które w realny sposób może przyczynić się do zwiększenia bezpieczeństwa energetycznego UE. Ze szczególnym uznaniem odnosimy się do szybkiego tempa reakcji i postępów prac instytucji unijnych. Jednocześnie, ZPP apeluje o rozszerzenie projektu rozporządzenia o następujące kwestie.

Po pierwsze, w naszej ocenie konieczne jest wprowadzenie krótkoterminowego instrumentu inwestycyjnego w celu rozwoju infrastruktury gotowej do wykorzystania wodoru. Sukces wspólnej polityki magazynowania gazu zależy w znacznej mierze od możliwości efektywnego przesyłu gazu. Dlatego aby zwiększyć bezpieczeństwo energetyczne Europy w perspektywie długoterminowej, konieczne są inwestycje w infrastrukturę, w tym w infrastrukturę przystosowaną do przesyłania wodoru, a zwłaszcza w interkonektory i magazyny. Postulat ten jest szczególnie istotny biorąc pod uwagę fakt,

że niedawno zakończona rewizja rozporządzenia TEN-E zakończyła możliwości wspierania inwestycji w infrastrukturę gazową.

Inwestycje infrastrukturalne zwiększą bezpieczeństwo energetyczne UE długofalowo, natomiast ze względu na długi okres realizacji nie rozwiążą problemów wywołanych rosyjską agresją tu i teraz. W związku z tym w perspektywie krótkoterminowej, UE powinna rozważyć współpracę z graniczącymi z UE krajami trzecimi w zakresie wykorzystania istniejących magazynów gazu. W naszej ocenie, współpraca z krajami trzecimi, w szczególności z Ukrainą, może w szybkim tempie doprowadzić do zapewnienia odpowiednich poziomów magazynowania gazu, dlatego też należy jej nadać wysoki priorytet.

Następnie ZPP apeluje rozwinięcie zaproponowanego przez Komisję mechanizmu podziału obciążeń i uzupełnienie rozporządzenia o plany dla poszczególnych państw członkowskich, które uwzględniałyby wielkości magazynów, konsumpcje w danym kraju oraz możliwości magazynu w zakresie obsługi innych krajów w regionie, tak aby uniknąć niezrównoważonego podziału obciążeń, ryzyk i kosztów. Obawiamy się, że brak odpowiedniej koordynacji działań może doprowadzić do wysokich fluktuacji cen gazu w niektórych państwach członkowskich.

ZPP popiera wprowadzenie obowiązkowej certyfikacji operatorów systemów magazynowych. Mimo krótkich terminów przewidzianych w rozporządzeniu i ze względu na możliwość odwołania się od decyzji administracyjnej, przed wydaniem prawomocnej decyzji pozbawiającej operatorów instalacji magazynowych licencji upłynie kilka lat. Dlatego zauważamy, że obowiązkowa certyfikacja operatorów systemów magazynowania jest instrumentem, który poprawi bezpieczeństwo energetyczne UE w perspektywie długoterminowej, a nie krótkoterminowej. W świetle powyższego, uważamy za konieczne zastosowanie mechanizmu wczesnego wdrożenia, który umożliwi krajowym organom regulacyjnym jak najszybsze rozpoczęcie prac przygotowawczych nad obowiązkowym procesem certyfikacji. Jednocześnie apelujemy do KE o szybkie wydanie wytycznych, które zapewnią jednolite wdrażanie przepisów rozporządzenia we wszystkich państwach członkowskich.